

PANEGYRICUS
DIVO
IGNATIO
DE
LOJOLA,
SOCIETATIS JESU
FUNDATORI
DICTUS,

Cum in Cæsareo - Academica
SOCIETATIS JESU ECCLESIA
Ejusdem Sancti Novenna
Solenni ritu inchoaretur,

A
PERILLUSTRI ADOLESCENTE

FRANCISCO DE PÖCK,
Aufriaco Viennensi,
Humaniorum Literarum Studioso.

ANNO M. DCC. XLIX. Die XXX. Julii.

EX TYPOGRAPHIA KALIWODIANA.

ORATIO.

DUm me in hac tanta diei,
 ac loci hujus celebritate
 pro solenni more superiorum temporum laudationem publicam adornare voluistis
 AA., vereor, ut in tam ampla, tamque uberi orandi materia reperiam aliquid, quod & ad Divi Tutelaris vestri laudes ornamentum adjicere, & vestræ in eum possit satisfacere pietati; seu enim ad virtutes, ac innumera ejus in vos promerita, seu festos hosce apparatus, qui singularis vestræ in eum fiducia, studii, pietatisque sunt monumenta, animum adverto, tanta, tamque absoluta occurrunt omnia, ut nec

ardor, fiduciaque vestra quidpiam incrementi ultra capere, nec Divi merita ullo a me laudationis argumento exæquari posse videantur. Neque tamen inde est, quod aut mihi ab imposito hodie oratoris munere, aut vobis a præclara superiorum temporum consuetudine discedendum putem, qua jam inde a tot annis festam hanc lucem IGNATII honoribus ita sacram voluistis, ut palam omnibus, hoc in loco, stata quotannis ejus in vos meritorum commendatione studia, fiduciamque vestram cupiatis revocari: scio tenue est omne filiorum in parentes officium, tenuis pietas; at quod in eo vos solenni hoc more, institutoque vestro elaborare videam, quod filii in Parentem Sanctissimum pietas, quod Clientum in Sanctum Tutelarem studium, quod grati animi officium requirit, id vero non possunt non boni omnes magnopere probare, tum quod plurimum emolumentum inde scimus emergere, tum quod pietatis saltem laudem nobis colligere licet.

Et vero num rectius vos alio confugere oporteat, atque ad Divum hunc, quem tanta pietate colitis, Tutelarem vestrum? cujus præsidium, patrociniūque longe potentissimum esse vel inde adeo conjicere potestis, quod is mira quadam, & incredibili per omnem vitam DEUM fiducia ita sibi jam tum devinxit, ut præsentissimum rebus perditis remedium afferre, promptissimumque in omnia vota sua Numen habere soleret. Num adhæc aliunde certius, securiusque vos auxilium expectare deceat, atque ab eo, in quo ipse summus rerum arbiter miseris, afflictisque rebus orthodoxis opem allaturus veluti fiduciam quandam collocasse videtur? Recte itaque vos AA. omnes! spes vestras firmissimo, certissimoque IGNATII præsidio delegastis, recte in eo confiditis, qui, dum etiamnum in vivis degeret, unice in DEO, & in quo ipse adeo DEUS fidere consuevit; quod ne confidentius a me, quam verius dictum putetis, id totius laudationis

meæ argumentum delegi hodie, in quo ita versabor, ut Sanctum primo, qui unice in DEO, deinde vero Sanctum, in quo ipse quoque DEUS confidit, vobis IGNATIUM sim exhibiturus. Argumentum hoc etsi longe infra Sancti merita, vestramque in eum pietatem esse intelligam, neque tamen fors a diei hujus celebritate abfuturum arbitror, aut a vestra in me humanitate alienum: vos itaque, dum id paucis, & quoad temporis patientur angustia, exequar, dicentem benevole auscultate.

CUM virtutes omnes ita arcto quodam necessitudinis inter se vinculo sint conjunctæ, alias ex aliis ut enasci, ac consequi sit necesse; tum illud fides in DEO animus peculiari quadam ratione sibi vindicat, nullis ut tristium rerum eventibus commoveri, nulla adversorum vi infringi, nullis invidorum telis, malevolorum fraude, calumniatorum libidine possit labefactari: dum res suas prope exitium esse,

se,

te, dum spes omnes accisas videt, non pacem superum, amicorum fidem, potentum opem exposcere: non conflata in se alieno scelere odia, conjectaque crimina queri: non denique, quæ in humanis opportunum rebus afflictis vel levamen, vel remedium afferre posse videntur, ea aut admittere, si suppetant, aut si desint, quoquomodo accersere consuevit: quid? quod amplius est adeo etiam ægritudine inde nulla afficitur, ut potius de immisfis citra culpam suam id genus malis, quanquam & natura sua, & temporis sæpe diuturnitate longe acerbissimis sibi magnopere soleat gratulari.

Jam quid vero horum AA. reperiri potest, quod non ab IGNATIO cumulate fuit præstitum? Nullum certe, quod sciam, in tanta Scriptorum varietate, in tanta, qui adhuc nobis de ejus vita vulgabantur, commentariorum multitudine est reperire, qui non gravissimis identidem IGNATIUM agitarum tempestatibus, maximas ab

co exhaustas incommodorum molestias, acerbissimos denique quosvis casus fortissime toleratos nobis commemoret; non regio, non civitas, non domus pæne ulla, quas alias ex aliis longe plurimas incoluerat, numerabatur, in qua non identidem cum fortuna, facinorosorum hominum grege, cum omni denique incommodorum genere Viro Sanctissimo erat decertandum: Barcinonem, Manresam, Complutum, Salmanticam, Alcalam, Parisios, Romanam cogitationes tantisper vestras transferte: Hispanias, Belgium, Gallias, Palæstinam, Italiam omnem animo AA. oculisque peragrate; quæ omnes quam magnæ, quam latæ erant urbes, oppida, regna, ac provinciæ, tam amplam IGNA TIO ante a me alatarum, virtutum materiam suffecere. DEUM immortalem! spectatisne hic Viri integerrimi mores, vivendique rationem ab omni culpa remotissimam consccleratorum oribus, ac linguis proscindi, carpi ubique doctrinam castissimam, ut fallaciis, ac dolis omnibus ad

ad hæreticæ pravitatis pestem in ipsa Ecclesiæ viscera infundendam, alendamque consutum hominem ad sacra raptari tribunalia, iterum, iterumque ad vincula, ad carceres, ad scopas iniquissime condemnari, nonnullorum potentum, quorum tum libidini adversabatur, dolis, ac fraudibus, multorum etiam in omnem audaciam projectorum scelere, ac calumniandi libidine bonitatem causæ, æquitatemque iudicium evertente? Videtisne ibi Tutelarem vestrum tristi bonis omnibus spectaculo, per media militum castra, male tectum ut fabulam ab inspectantis vulgi procacitate iniquissime traduci? An cernitis denique locis compluribus sanctissimum caput per summum scelus nefariis, clandestinisque impurissimorum lenonum peti consiliis, semel atque iterum, iterumque impetu ex insidiis facto, pugnis fustibus, omnique verberum diritate pæne exanimatum, medio in foro, in summa bonorum omnium solitudine, nocte tantum nefas obtegente suo in-

natantem sanguini sine ope, sine fo-
 mento in complures horas relictum?
 Quo hæc animo, quo vultu spectatis
 AA. Nihil ego hic ad exhausti corpus-
 sculi miserias, nihil ad dolorum, ma-
 lorumque acerbicatem adjici posse vi-
 deo: ut pæne verear, ne tam tristi re-
 rum commemoratione communem in
 animis vestris diei hujus lætitiã vi-
 dear extinxisse; quo tamen animi ro-
 bore, ac lætitiã, qua oris, vultusque
 totius hilaritate hæc excepisse IGNA-
 TIUM aut legistis sæpe ipsi? aut alio-
 rum sermone accepistis? Possem hic, si
 per temporis angustias liceret, eorum
 qui ea tempestate vixerunt, qui ocu-
 lis hæc stupentes usurpabant suis, be-
 ne multa, certissimaque afferre testi-
 monia: possem regnorum, urbium, in
 quibus hæc gesta sunt, loca, ac no-
 mina singula designare, possem deni-
 que eorum, qui aut hæc in IGNA-
 TIUM perpetrarunt ipsi, aut magnam
 partem ad id operam contulerunt,
 honorifica, quibus gestientem lætitiã
 Livi animum vel inviti prosequen-
 tur,

tur, dicta hic coram recitare; sed mit-
to hæc omnia, quod vel notiora sunt
vobis, vel ad memoriam etiam acer-
biora, quam ut ea pluribus a me com-
memorari sit necesse, & vos sine inti-
mo doloris sensu possitis auscultare;
Illud hic dissimulare nequeo, quod
Salmanticam, quod Alcalam, quod
Lutetiam, Romam frequentissimas ur-
bes in stuporem abripuit, voces nem-
pe illas animi in omni calamitate ere-
cti, DEOque unice subnixi indices,
quas miseriis, ac incommodorum suo-
rum acerbitati indolentibus identidem
ingeminaverat: *non ita multas orbe to-
to reperiri posse compedes, ac incommo-
dorum molestias, quin plures, graviores-
que DEI causa perpeti exoptaret.* Vel
ex his solis, quæ attuli, AA. confi-
dentem in DEO Tutelaris vestri ani-
mum conjicite? quî enim erectus ita
ab eo in tantis miseriis servari animus?
quî ægritudo a mente ita omnis abes-
se? quî lætus, hilarisque hæc inter
conservari vultus potuit? nisi in unius
supremi Numinis ope, auxilioque

spem suam omnem , fiduciamque ni-
xam habuisset.

Verum reputate etiamnum tantis-
per animo , quas tum temporis pro-
vincias , quas urbes , quæ oppida in-
coluerit , cum tam graves Viro san-
ctissimo adeundæ tempestates , tam in-
flammata odia , coniectaque in se cri-
mina perferenda , tanta , tamque in-
numera malorum incommoda erant
exhaurienda : patriam , in qua tum ma-
ximam partem versabatur , generis , quo
ortus , claritatem , eorum denique ,
quos vel sanguis , vel virtus necessitu-
dine ei conjunxerat , numerum , po-
tentiamque attendite ; in tanta co-
gnatorum præsentia , virorum princi-
pum auctoritate , bonorum complu-
rium gratia num defuisse putatis IGNA-
TIO , quæ opportunum rebus af-
flictis vel remedium , vel levamen af-
ferre poterant ? Num opes , viresque ,
quæ iis non modo ad vitam commo-
de tolerandam , sed splendide , ac lau-
te etiam exigendam suppetebant am-
plif-

plissimæ? Num locus, succurrendique
opportunitas? At quæ major vel desi-
derari ab iis poterat, qui eadem cum
eo patria, iisdem potissimum urbibus,
ac oppidis, eodem sæpe etiam tecto
continebantur? ad quem in sordibus,
ac carcerum squallore jacentem invi-
sebant ipsi, quocum agebant quam fre-
quentissime? Num denique animus?
num voluntas in iis desiderata? quam
generis propinquitas, incommodorum
gravitas ei longe maximam apud om-
nes conciliaverant, qui Sancti miseras
miserati veluti suas ducebant; qui
magnam ei sæpe pecuniæ vim, aucto-
ritatem, opem denique suam omnem
non tam offerre, quam invito obtru-
dere conabantur: hæc certe omnia
tam præsentia, tam opportuna malis
depellendis remedia IGNATIO ade-
rant semper: hæc aut in manu tene-
bat ipse, aut, quod non longius po-
sita, accersi, procurarique nullo pæ-
ne negotio poterant; at quæ singula-
ris semper Divi in DEUM fuit fiducia,
quæ mira rerum humanarum despicien-

tia, quæ infaturabilis incommodorum, ac necis DEI causa obeundæ fuit sitis, adduci se eo nullis viribus, nullis precibus unquam est passus, ut horum quidquam suum in commodum, ad sublevandas molestias, ad avertenda a se iniquissima crimina convertereret. Magnum est AA. fidentis in DEO animi argumentum, rebus miseris, afflictisque nullum ab humanis remedium, nullum levamen exposcere, at ea non longius posita, ultro etiam oblata, obtrusaque non admittere, industriisque insuper omnibus a se amoliri studere, id vero tantum, tamque singulare judico, ut quid majus, illustriusque ad fidentem IGNATII in DEO animum demonstrandum dici, cogitative possit, non videam.

Restat, jam alterum quoque orationis caput paucis ut exequar, vobisque ostendam: DEUM quoque in IGNATIO confidisse. Quam ex vero tam illustre laudis genus in Tutelarem vestrum congruat, magnum quidem jam
ar-

argumentum inde nos posse capere puto, quod eum benignissimum Numen exquisita, & peculiari quadam ratione ad præstantissimum illud vitæ genus traduxit, quo totum se, suamque gloriam, quam majus, potiusque nihil habet DEUS, ei curandam, servandamque reliquit; at quod eum illa potissimum tempestate ad tam præclaros, labores, tamque arduum gloriæ suæ curandæ, servandæque munus sustinendum delegit, qua tam iniquo, tam perditio res Catholicæ loco fuerant, id plane singulare existimo, quo majus, illustriusque Divinæ (ut ita dicam) in IGNATIUM fiduciæ argumentum extare haud ullum potuit.

Nostis enim vero AA. quam misero, quam afflictio tum res Catholicæ constiterint loco; quam inclinata, quam formidolosa videbantur omnia? his certe in terris, quas aut modo incolimus ipsi magnam partem, aut finibus nostris attingimus, ubique exspirare religio, sana, castaque exesse do-

doctrina, virtutum, honestique amor
 in omnium animis refrigescere, mor-
 talium plerorumque omnium mentes
 densis impiorum dogmatum tenebris
 involutæ in quodvis demum flagitio-
 rum genus verecundia omni posita
 turpissime effundi, verbo, ubique aut
 immigrare, aut dominari hæresis vide-
 batur; Saxoniam, Imperium Roma-
 num, Germaniam fere omnem nobi-
 lissimas, amplissimas provincias, in
 quibus ante res orthodoxæ lætissime
 efflorescebant, optimoque loco posi-
 tæ bonorum omnium animos, ocu-
 losque mirifice rapiebant, unius ho-
 minis nefario scelere, sparso impii Lu-
 therani dogmatis semine eo vesaniæ.
 impietatisque delapsas lugebamus, ut
 quantum fere regnis aliis ante nobili-
 tate, sinceræque Religionis studio,
 tantum impia tum novandi libidine
 præstarent cæteris; paucæ, quæ etiam-
 num superabant Catholicorum reli-
 quia suis curionibus per exilium, per
 mortem sæpe orbatæ vel solum verte-
 re: vel latebris vitam tueri suam co-
 ge-

gebantur; Sanctissima Religione templa tot ante divitiis ornata, tanta pietate, tanta omnis ordinis hominum frequentia celebrata, aut occlusa, aut foede direpta sine sacris, sine aris jacebant, vel certe promiscua Sectariorum referta multitudine insanis hæreticorum rabularum vocibus perstrepebant, quibus supremum Ecclesiæ caput per summam contumeliam proscindere, ejus sancita, auctoritatemque ludibrio, ac despiciatui habere, pestilens doctrinæ suæ virus in omnium animos diffundere, virtutem, veluti viribus humanis superiorem abjiciendam suadere, & ad omnem denique vitæ licentiam, quo ipsi ante perditissimis moribus suis duces præiverant, voce etiam palam incitare consueverunt: quin in ipsas etiam principum complurium aulas cum penetrasset hæresis, ibique primis fere admota subselliis præsidium firmissimum, arcemque veluti securitatis fixam haberet, propius factum est nihil, quam ut maximis indies serpens incrementis ipsa præ-

pæne Ecclesiæ viscera tam pestilens
contagio invaderet.

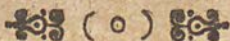
Is tum status erat AA. hæc tempo-
rum, morumque iniquitas: huic me-
deri, huic opem afferre, tam perdi-
tis, tam conclamatis rebus opitulari
IGNATIUS jubebatur; quot quanti-
que hic Tutelarem vestrum circum-
stant labores? quam ardua sustinenda
provincia, ad quam deligi, servarique
se provido Numinis consilio videt?
Erat nempe illa tum sua natura per-
quam ardua, tum vero inde etiam mul-
to difficillima, quod cum tanta tem-
porum, morumque iniquitate fuit con-
juncta: perpurganda namque erat ab
hæresi non domus, non civitas, non
regio una aliqua, sed amplissimæ, fre-
quentissimæque provinciæ, ubi ea,
principum quorundam nixa studio tam
altas radices egerat, tam in omnium
animis, atque voluntatibus jam inse-
derat, nullis ut remediis, nullis viri-
bus labefactari, exterminarique posse
videretur; restituendus erat suus aris

ac templis honor, suum virtuti pretium, amorque in omnium animis extinctus; ejiciendus e Germania pæne tota pestilens hæreticorum rabularum grex, qui nulla legum reverentia contineri, nulla magistratum arceri vigilantia, nullis pænis comprimi, excindique poterat; traducendi ad frugem erant animi tum sua natura ad vitia proclives, tum longo usu impiis erroribus, omnique scelerum generi innutriti, eoque adducendi, receptum jam intimis visceribus virus ut evomerent, hæresim ejurarent suam, animoque ad saniolem doctrinam a voluptatibus adeo abhorrentem redirent. Quanta, quamque ardua, quam impedita, & humanis vix perficienda viribus hæc sint omnia, quis non videt? Majusne his aliquid IGNATIO committi, curandumque dari a DEO potuit, quo quantum in eo Numen fideret, liceat experiri?

Atque ex his AA, commode vos jam intelligere arbitror, quam ex ve-

ro DEUM in IGNATIO confisum esse affirmarim, propterea quod eum dignum, paremque censuit DEUS, qui laborantem, jacentemque Ecclesiam erigeret, qui se validissimis ejus hostibus velut murum fortissimum opponeret, eorum audaciam tantam, conatusque tam impios infringeret, qui vindicandam contra perfidiam veritatem, qui collapsam religionem restituendam in tanta temporum iniquitate sibi sumeret; eaque perficeret, quæ effici humanis viribus vix jam posse videbantur: & vero quid egerit, quid perfecit etiam tam perditio rerum statu, in oculis est omnium; id pluribus hic ut referam, nec tempus admittit, nec vobis necesse esse arbitror, quod Tutelarem hunc vestrum a vobis omnibus eorum jam coli, haberique numero videam, quibus magnam partem suam Religio gravissima inter pericula servata & incolumitatem debet, & incrementum.

Quiesce itaque jam magne , quem
ætate hac ultima vidit orbis , Eccle-
siæ Propugnator , religionisque Serva-
tor IGNATI ! quiesce a tanto , quod
confecisti , negotio ! a tanta tamque
incredibili iaborum mole , qui virtuti
debebantur tuæ ! Fruere Divina , æter-
naque mente illa , cui tua arctissimo
per omnem vitam fiducia vinculo con-
juncta semper exstitit ! Sed dum ea
jam potiris gloria , quam tibi rerum
pro DEI causa , animarum salute , Re-
ligionisque tum incolumitate , tum in-
cremento præclare gestarum magnitu-
do immortalem peperit , illud nobis
potentissimo tuo apud DEUM patro-
cinio effice , præsens rerum Catholica-
rum Status , quem læti modo , hilares-
que tua incredibili opera florentissi-
mum oculis nostris usurpamus , nulla
ut unquam morum , temporumque ini-
quitate intereat . Quidquid fere est ,
quod vides Magne Tutelaris ! benefi-
cium id tuum , labor id tuus est ; hunc
serva , hunc tuere ; tuus quod sit : &
quoniam nos quoque , hujus pars ali-
qua

qua sumus, cæteris Tuis in nos meritis, id quoque adjice, ut in virtutum, scientiarumque studium, quibus maximo! nunc tuo beneficio excolimur, tota animi, viriumque contentione incumbamus, eumque tandem laborum nostrorum fructum referamus, quem Tu Magne Tutelarisis! quem Patria, quem Religio a nobis exposcit.

D I X I

